

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput VII. Quarta radix, est nimia de moribus opinandi, de suoque
definiendi, ac novos & Majoribus incognitos peccatorum excusndorum
prætextus excogitandi licentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

les in praxi sequerentur, ingens irreptura esset vita christiana corruptela: satis innuit deplorata istius relaxationis causam esse neglectam vel minori in pretio habitam auctoritatem, doctrinamque Sanctorum Patrum. Neque enim opinandi modum ab evangelica simplicitate, SS. quoque Patrum doctrina adeo alienum invexissent luxuriantia illa ingenia, si eorundem SS. Patrum doctrinam non neglexissent, majorive in pretio habuissent, quam humanam rationem sibi visam.

54 Sed quid mirum, quod à licentiosis illis opinionibus ipsos non revocaverit auctoritas, doctrinaque SS. Patrum? cum eò deduxerint locum ab eorum auctoritate omnibus Majoribus nostris adeo venerabilem, ut nullum apud ipsos argumentum solutu facilius sit, quam ab eorum auctoritate petitum: quippe qui non venturam quamlibet perspicuam SS. Doctorum sententiam, pro visa sibi ratione, quam lubet in partem, velut cereum quemdam nasum, inflectere? Quippe nihil in doctrina Sanctorum (per Ecclesiam non definita) adeo manifestum est, nihil adeo categoricis propositionibus expressum, quod non audeant ad pondus visæ sibi rationis dijudicare, glossare, explicare, limitare, contorquere, & in visæ sibi rationis vulgataeque licentiæ servitutem redigere, prout superiori capite graviter conquirentem, indignissimè ferentem, & nullo modo tolerabile censentem vidimus Albertum de Albertis.

55 Atque utinam exiguus foret illorum numerus! At in dies pullulare videtur istud malum, multitudoque blandientium sibi de excogitata glossa, vel distinctiuncula, qua ab adversantibus opinioni suæ textibus innumeris, (v. g. Augustini, Gregorii Magni, vel Aquinatis) quamlibet manifestis, verbo sese expedire gloriantur, dicentes: Ad hanc auctoritatem, & omnes similes, respondemus per unam distinctionem. Qua contra christianas legitimæ interpretationis regulas (Prolegomeno sequenti comprobandas) legitimumque distinctionis usum (qui cum non sit ad subvertendam, sed ad stabiliendam illustrandamque doctrinam, cui adhibetur; consequenter non est ad glossandos SS. Doctores, ut glossator quisque sapit, sed ut ipsimet SS. Doctores sapiunt) vel textum clariorem glossant per obscuriorem; vel per unum alterumve, obiter scriptum, innumeros & manifestos subvertunt (cum tamen, authore Tertulliano, adv. Praxeam c. 20. & 26. oporteat secundum plura intelligere pauciora. Ne tot manifestè pronuntiata & ante & postea, unus sermo subvertat) vel eadem distinctiunculâ, absque ullius textus adminiculo, summis in labris natâ, continuoque mortuâ, textus omnes eludunt. At hoc imprimis alienum videtur à christiana simplicitate, ac, licet in juniore scholari utcumque dissimulandum, non videtur tamen gravi Theologo dignum, utpotè non tam sapiens Theologicam gravitatem, quam vanam subtilitatem, scho-

lasticumque pulverem, ne dicam puerilem levitatem. Deinde ista videtur inanis Philosophia, quam cavendam monet Apostolus, cuius utique professio, est professio eludendi omnia, distinguendo omnia; nec sollicitum esse quidquid demum objiciatur, dum non desit acuta distinctio, qua eludatur. Consequenter videtur plus habere cavillationis quam soliditatis, plus ludificationis quam sapientiæ, nec tam spectare ad sincerum veritatis amorem, quam ad sophisticam argutiem, de qua Eccl. 37. *Qui sophisticè loquitur, odibilis est, in omni re defraudabitur. Non est illi data à Domino gratia: omni enim sapientia defraudatus est.* Denique modus ille glossandi, magnum Theologiæ infert præjudicium, dum hæreticis similiter Oracula sacra Patresque glossandi præbet exemplum. Infert etiam præjudicium veritati. Siquidem (Tertulliano teste in lib. de præscript. c. 17.) *tantum veritati obstrepit adulter sensus, quantum corruptor stylus.* Vetusta itaque Præcorum Patrum doctrina, ob intellectum ipsorum cælitus illustratum, dogmatumque antiquitatem (velut venerandam quamdam canitiem) majorem à nobis postulant reverentiam; tam liberaque inflexio venerandæ doctrinæ ipsorum, non tam est legitima ejusdem interpretatio, quam ludificatio & adulteratio. Contra quam fortiter agemus sequenti Prolegomeno. Quod hîc de Sanctorum doctrina est dictum, de Ecclesiæ doctrina ac Decretis pariter est intelligendum; meritoque arguendi, qui eorum sensum adulterant, per confictas ex cerebro suo distinctiones, quæ perversicibus ingeniis, in fraudem legis, veræque doctrinæ, numquam desunt. Etenim si, ex proprio ingenio, sine legis auctoritate, vel approbata consuetudine, distinctiones fabricare liceat; cui legi, cui consuetudini non facile illudetur? Ubi ergo lex non distinguit, nec nos distinguere debemus.

CAPUT VII.

Quarta radix, est nimia de moribus opinandi, de suoque desumendi, ac novos & Majoribus incognitos peccatorum excusandorum prætextus excogitandi licentia.

56 **Q**uarta quoque hæc radix oritur ex prima, nimia scilicet rationis antecedentis præfidentia. Inde enim exorta est notata ab Alexandro VII. *luxurantium ingeniorum licentia*; cujus effectus ab eodem subjungitur, *in rebus ad conscientiam pertinentibus modus opinandi alienus omnino ab Evangelica simplicitate, sanctorumque Patrum doctrina.* Non igitur in Evangelica simplicitate, sanctorumque Patrum doctrina fundatus: adeoque nec in ratione eam consequente, sed in antecedente. Sed quis opinandi modus ad tantam licentiam sublecurus? quem utique si pro recta regula fideles in praxi sequerentur, ingens irreptura esset vita christiana corruptela. Prout Ale-

xander VII. ibidem prosequitur.

57 Inde igitur tot illæ propositiones, partim ab Alexandro VII. partim ab Innocentio XI. condemnatae. Inde tot aliæ, quæ passim leguntur in operibus eorum, qui moralia sua dogmata fundant in ratione & adinventione purè humana, non in sacris Litteris, vel SS. Patrum doctrina. Inde exquisiti cavilli, novæque & Majoribus incognitæ adinventiones, quibus Divinæ & Pontificiæ Constitutiones eluduntur, v. g. Gregoriana, assassinos immunitate privans, contra vulgarem sensum negando (cum Escobario) *assassinorum* nomine comprehendi eos, qui, nullo conducti pretio, imperturbato animo, per insidias ex industria hominem interficiunt. Vel dum Pontificiæ Constitutiones nullâ possunt eludi cavillatione, dicendo (cum Diana p. 5. tr. 13. resol. 39. & 65.) Pontifices ita respondisse in sphaera dumtaxat probabilitatis sententiæ suæ, non ob id infringendo probabilitatem securitatemque sententiæ oppositæ.

58 Contra memoratam verò licentiam faciunt imprimis exempla Christi, Apostolorum, Conciliorum, SS. Patrum, & Pontificum. Si enim Unigenitus Dei Filius, à Patre missus ad illuminandum omnem hominem venientem in hunc mundum, non suam, sed traditam à Patre doctrinam prædicavit, juxta illud Joan. 7. *Mea doctrina non est mea, sed ejus qui misit me Patris.* Si nec ipse Spiritus veritatis, à Filio missus, ex semetipso locutus est, sed ea quæ à Patre audivit & Filio, juxta illud Joan. 16. *Non enim loquetur à semetipso, sed quæcumque audiet loquetur.* Si pariter Apostoli missi à Spiritu Sancto, non aliud docuerunt, nisi quod ab eodem Spiritu didicerunt. Si Concilia & Pontifices, nihil adinventionem suâ circa morum disciplinam statuere voluerunt, sed ea sola, quæ à Majoribus accepterunt, observanda tradiderunt, ut videbitur n. 59. & seqq. numquid fas erit nobis hominibus à nobis loqui, & consuetam è proprio cerebro vitæ normam tradere? *Magister gentium accepit à Domino quod & tradidit nobis* (ait S. Bernardus epist. 189.) *Magister hominum fateatur doctrinam suam non esse suam; nec enim, inquit, à meipso loquor. Tu verò, homuncio, de tuo nobis tradis quod non accepisti? qui loquitur mendacium, de suo loquitur. Nobis* (inquit Tertullianus in lib. de præscript.) *nihil ex nostro arbitrio indulgere licet, sed ne eligere, quod aliquis de suo arbitrio induxerit. Apostolos Domini habemus Auctores, qui nec ipsi quidquam ex suo arbitrio quod inducerent, elegerunt, sed acceptam à Christo disciplinam fideliter nationibus assignarunt.*

59 Veniamus ad SS. Patres (securissimos, post Christum & Apostolos, moralis doctrinæ Fundatores) nec ipsi profectò sibi licentiam arrogarunt, morum regulas, de suo pro vita sibi ratione statuendi, sed ex auctoritate Scripturarum, Patrumque præcedentium, ut in Oriente fecerunt Gregorius Neocesariensis, S. Petrus Alexandrinus, S. Athanasius (videndus in Epist. ad Ruffianum) S. Basilius in regulis 85. ad

Tom. I.

Amphilochium, & S. Gregorius Nissenus in epist. ad Latoiyum. Nos, inquit Magnus Basilius ep. 60. *mentis nostræ factus non audemus obtrudere, sed quæ à SS. Patribus edocti sumus, ea nos interrogantibus annuntiamus. Numquam meipsum Magistrum habui, ait Hieronymus epist. ad Paulinum.*

De Basilio & Nazianzeno Rufinus refert l. 60. 2. c. 9. quòd licet essent præstanti ingenio, sententias Scripturarum, non ex propria præsumptione, sed ex Majorum ratione & auctoritate interpretati sunt. Idem de iisdem, necnon de Cypriano, Ambrosio, Hilario, &c. testatur Augustinus 2. contra Julianum 10. *Quod invenerunt in Ecclesia, tenuerunt; quod à Patribus acceperunt, hoc filii tradiderunt.* Idem fuit sensus totius Antiquitatis apud Vincentium Lirinensem c. 9. *Intelligebat enim, inquit, nihil aliud rationem pietatis admittere, nisi ut omnia, quæ fide à Patribus suscepta forent, eadem ferè filiis consignarentur. . . idque proprium christiana modestia, non sua posteris tradere, sed à Majoribus accepta servare.* Quoniam (ait Petrus Damianus epist. 18.) *ab Apostolis fidem, ab Apostolicis autem viris conversandi in Ecclesia perceptimus ordinem, ita propemodum non mutamus discipline modum à Majoribus traditum, sicut illibatum tenemus ipsum quoque fidei fundamentum.*

Christianam illam modestiam jam olim sextandam tradiderat S. Clemens epist. 5. ad discipulos Hierosol. *Lex Dei* (inquit) *non secundum propriam intelligentiam doceatur. . . oportet ab eo intelligentiam intelligere Scripturarum, qui eam à Majoribus secundum veritatem sibi traditam servat.*

Hanc regulam secuti sunt successores Pontifices, ut Innocentius I. epist. ad Victricium: *Non nostra præcepta imperantur, sed ea quæ Apostolica & Patrum Traditione sunt constituta: scriptum est namque ad Thessalonicenses, Paulo monente, stare & tenere traditiones nostras, quas tradidimus vobis, sive per verbum, sive per epistolam.* Gelasius epist. 3. ad Honorium Dalmatiæ Episcopum: *Ubi est, quod scriptum est; terminos Patrum tuorum ne transgrediaris? Et interroga Patres tuos, & annuntiabunt tibi; Seniores tuos, & dicent tibi. Quid ergo tendimus ultra definita Majorum? aut cur nobis non sufficit, si quid ignorantes discere cupiamus, qualiter ab orthodoxis Patribus, singula queque vel vetita, vel præcepta sunt, vel aptata catholica veritati? nunquid aut sapientiores illis sumus, aut poterimus firmâ stabilitate constare, si ea quæ ab illis constituta sunt subruamus?* Leo Magnus epist. 6. *Frequenter quidem in diversarum questionum ambiguo, fratrum corda turbantia, Spiritu Dei instruente, solidavimus, responsum formas, vel ex sacrarum Scripturarum disciplina, vel ex Patrum regulis colligentes.* Gregorius VII. lib. 3. epist. 10. *Videntes ordinem Christianæ Religionis, multis jam labefactatum temporibus, & principales ac proprias Incrandarum animarum causas diu prolapsas, & suadente diabolo, concalcatas,*

C 3

conculsi periculo, & manifestâ perditione gregis Dominici, ad SS. Patrum Decreta, doctrinamque recurrimus, nihil novi, nihil adinventione nostra statuentes, sed primam & unicam ecclesiasticæ disciplina regulam, & tritam Sancto. um viam, relicto errore, repetendam & sectandam esse censuimus. Neque enim alium nostræ salutis & æternæ vitæ introitum Christi ovibus... ab ipso monstratum... & ab Apostolis prædicatum, & à SS. Patribus observatum in Evangelica, & in omni Scripturarum divinarum pagina didicimus.

63 Ne ipsa quidem Concilia aliam tradiderunt, vel secuta sunt regulam, ut ex ipsorum actis constat. Siquidem Concilium VIII. Constantinop. act. 10. c. 1. sic habet: Ut rectam regiamque divina justitiæ viam sine erroris offensa tenemus, sanctorum Patrum correctæ, velut inextinctæ quadam semperque lucentes faces sequenda sunt. Quapropter sanctiones Ecclesiæ Catholicae & Apostolicæ per Traditionem, tum à sanctis, omnique laudis præconio celebrandis Apostolis, tum ab Orthodoxis Oecumenicisque & Provincialibus Conciliis, aut à quovis Desloquo Patre, & Ecclesiæ Doctore acceptas, servandas, custodiendasque profitemur. Sexta quoque Synodus generalis c. 19. Si ad Scripturam pertinens controversa aliqua excitata fuerit, non eam aliter interpretentur, qui præsentem Ecclesiæ, quam quomodo Ecclesiæ luminaria & Doctores suis scriptis exposuerunt; & majorem ex iis laudem assequuntur, quam si qua à se dicuntur componant: ne dum quandoque ad id hesitant, ab eo quod convenit excidant. Et Concilium Lemovicense II. anni 1134. Observandum nobis magnopere est ante omnia, & super omnia, uti mandatum Dei, & non nostras Traditiones populo observandas tradamus, & nihil, nisi Scripturarum divinarum auctoritate factum, statuamus agendum, nihilque de cordibus, nihil extra præceptum Domini, & SS. Patrum (quod absit) constituere, docere, vel jubere præsumamus. Et Patres Concilii Constantiensis in Præfat. Cum plerumque in rebus dubiis ad utramque partem rationes plurimæ adducantur, ad tollendas lites & contentiones, opportuna cernitur Veterum auctoritas, & qua ab antiquo facta legitur sanctorum definitio Patrum. Sic enim scriptum est, Interroga generationem præstantiam, & diligenter investiga Patrum memoriam, Job. 8. Et iterum, Interroga Patres tuos, &c. In Concilio denique Tridentino (teste Pallavicino l. 12. Histor. Trident. c. 1.) Hæc in dicendis sententiis, ratio Theologiæ fuit præscripta: ut illa è sacris Litteris, ex Apostolicis Traditionibus, ex Conciliis approbatis, ex Constitutionibus & Auctoritate SS. Pontificum, è SS. Patribus, ex communi Ecclesiæ Catholica consensu colligerentur. Et iterum c. 10. de fundamentis, supra quæ stabilienda erant sententiæ, idem repetebatur, quod ante præcedentem Sessionem injunctum erat: nimirum ut ea forent sacra Litteræ, Apostolica Traditiones, Concilia comprobata, Constitutiones, Auctoritatesque Ro-

manorum Pontificum, ac SS. Patrum & Ecclesiæ consensus. In eodem quoque Concilio Sessione 4. decretum est, ad coercenda petulantia ingenia, ut nemo sine prudentia innixus, in rebus fidei & morum, ad ædificationem doctrinæ christiæ pertinentibus, s. Scripturam ad suos sensus extorqueat, &c.

64 Ecce quam christianam modestiam, Concilia, Pontifices, Patres, & Apostoli post servaverunt ac præscriperunt! ecce quomodo proprium ejusdem christianæ modestiæ semper intellexerunt Majores nostri, in rebus divinis, seu fidem, seu mores, æternamque salutem concernentibus, non sua posteris tradere, sed à Majoribus accepta servare! ingentem itaque humanæ rationis defectum præ oculis habentes, simul alta mente repostum habuerunt Oraculum Spiritus Sancti, Ne imitaris prudentiæ tuæ: ideoque periculosam arbitrati sunt licentiam, doctrinales Libros, in materia morum, de suo fabricare; nec proinde aliam morum doctrinam tradere ausi sunt, nisi quam à Patribus acceperunt, ut cernere est in libris penitentialibus, olim in Oriente compositis, utique Gregorii Neocesariensis, S. Petri Alexandrini, S. Athanasii, S. Basilii, &c.

65 Sed & primus Liber doctrinalis, ad discernendum causas, voluntates, & necessitates lapsorum, in Occidente compositus fuit ex Canonibus Concilii, cui S. Cyprianus interfuit, prout ipse refert epist. 52. qui quidem liber amplius non invenitur.

66 Primus autem Liber Casuum in Occidente compositus, qui ad nos pervenit, confectus est ex 80. Canonibus Concilii Eliberitani, ex 25. Canonibus Concilii Ancyran, ex 23. primi Arelatensis.

67 Tres autem Libri penitenciales ex auctoritatibus Conciliorum & Patrum compilati sunt; omnes verò alii Libri penitenciales particularium Casuum anno 800. in Concilio Turonensi III. igni adjudicati sunt, statutumque est, ut Summa Casuum, seu Liber penitentialis compilaretur dumtaxat ex Decretis Conciliorum & sententiis Patrum. Concilium etiam Cabilonen- se eodem anno eosdem libros condemnavit tanquam refertos erroribus, doctrinaque laxiori. Eandem condemnationem renovavit Concilium Moguntinum anno 813. sub Rabano, & Concilium Parisiense VI. sub Ludovico Pio.

68 Porro Liber ille Casuum à Concilio Turonensi præscriptus anno 830, compositus fuit per Halitgarium Episcopum Cameracensem, in eoque ipse protestatur, non assertas à se nisi decisiones Scripturarum, Patrum, & Conciliorum. "Legentibus persuasum esse cupimus (inquit) nihil de meo in hoc opere esse additum, sed ex divinis testimoniis Scripturarum singula esse decerpta. Quibus adjungit testimonia Conciliorum, Summorum Pontificum, & SS. Patrum, subjungitque hoc monitum ex Augustino: Solenter admonemus doctum quemque Sacerdotem Christi, ut non ex suo sensu, sed secundum Canonum statuta, & traditiones Patrum, universa disponat. Similiter

- 69 Similiter S. Burchardus anno 1120. viginti Libros decreti sui compilavit ex SS. Augustino, Ambrosio, Hieronymo, Gregorio, Basilio, Benedicto, Isidoro, & tribus Libris penitentialibus supradictis.
- 70 Decretum quoque Gratiani, Libri quatuor Magistri sententiarum, & Summa S. Raymundi, ex Documentis Sanctorum, Decretisque Conciliorum, & summorum Pontificum composita sunt.
- 71 Denique tota sic egit Antiquitas, adeoque periculofum ac lubricum censuit, ex suo morum quaestione definire, ut si Casus per Canones vel SS. Pares foret decisis, staretur decisioni, praesumptuosumque videretur aliter decidere: si non foret decisis, sed novus, nullus particularis, etiam Episcopus, decidere audebat, sed ad Concilium vel ad iudicium plurium Episcoporum, aut Sacerdotum ad id congregatorum, referebat.
- 72 Sic Paulus & Barnabas per se non determinaverunt, sed ad Concilium Apostolorum, id est, primum Hierosolymitanum, detulerunt Casum observationis legalium.
- 73 Cyprianus epist. 61. testatur congregatos à se quatuor Episcopos, pluresque Sacerdotes, ad respondendum Pomponio, quaerenti, quid agendum cum virginibus quae dormierant cum masculis adolescentibus, à quibus se intactas asserabant. Nec sine Concilio ausus fuit respondere ad quaestionem Caledonii Episcopi, num anticipari posset absolutio lapsorum, qui ad pugnam pro fide reversi, gratiam & communionem postulabant.
- 74 Clerus item Romanus (Sede vacante) ab eodem Cypriano consultus super alia difficili quaestione de lapsis, decisionem remittit ad Concilium. Videri potest in horum fidem Cyprianus in epist. 10. 11. 12. 14. 31.
- 75 Gregorius Taumaturgus, Canone 7, respondere noluit quibusdam Episcoporum consultationibus, donec (inquit) de eis congregatis Sanctis, aliquid communiter visum fuerit. Interroga Scripturas (ait Innocentius III. in cap. per tuas, de sentent. excom.) si non inveneris, Canones Apostolicos intueri; si nec in illis, ad Catholicæ Ecclesiæ historias; si nec in illis, ad Sacerdotum exempla; si nec, congrega Seniores Provincia.
- 76 In Concilio Lemovicensi anno 1038. Episcopus quidam exposuit, non fuisse se ausum, solo iudicio suo decidere Casum novum adolescentis, qui temporalem dominum iussu suppremi Principis interfecerat.
- 77 Sed & novos conscientiae Casus in Conciliis resolvi solitos, patet ex Concilio Parisiensi, extrav. de adulter. c. 4. Turonensi, extrav. de simonia; Lateranensi sub Alexandro III. p. 6. c. 9. &c. Quodque libri Casuistarum in Conciliis examinarentur, proscriberenturque, si quid novi, sine Conciliorum aut Patrum auctoritate, continerent, liquet ex dictis supra.
- 78 Ex quo verò rariora facta sunt Concilia, ad Papam Episcopi recurrerunt, quemadmodum

& Reges & Principes, &c. Ut ad Vigilium an. 538. Theodobertus Galliae Rex, petens, an ducere posset uxorem fratris sui defuncti, qui eam non cognoverat. Ad Innocentium III. Episcopus Tullensis, extrav. de adulter. c. 4. Ad Alexandrum III. Episcopus Beliovacensis, extrav. de matrimon. c. 3. Idem passim videre est in corpore Juris Canonici.

S. Augustinus l. 7. de Baptismo contra Do-
natistas c. 53. proponit quaestionem, an Bap-
tismus mimice & joculariorie collatus, valeat?
non audet eam per se resolvere, sed dicit:
*Nobis innum est in ea non progredi aliquam teme-
ritate sententia, quae in nullo Catholico regiona-
li Concilio coepit, nullo plenario Concilio termi-
nata sunt... utrum approbandus esset Baptis-
mus, qui sic daretur, divinum iudicium, per
alicujus revelationis oraculum, concordati oratio-
ne, & imperis supplici devotione gemitibus im-
plorandum esse censerem.* Quem imitatus est S.
Leo IX. in sua Romana Synodo: cum enim
tractaretur de reprobands simoniacorum ordi-
nationibus, Venerabilis Papa (ut refert S. Pe-
trus Damiani in epist. ad Henricum Ravennae
Archiepiscopum) omnes Episcopos ex divina
obtestatione rogavit, quatenus Dei misericor-
diam in commune deposcerent, ut quid super
hoc scrupuloso negotio decernendum esset,
nutantibus revelaret.

Tam procul Majores nostri abfuerunt à pra-
sumptuosa illa licentia, qua plures moderni,
Veteribus illis sanctitate & sapientia absque
comparatione inferiores, in comparationeque
istorum Ecclesiæ Gigantum vix nani, prae-
sumunt ex suo sensu; privataque sua ratione,
Scripturam & Patrum documenta antecedente,
de moribus iudicium ferre, novosque & Ma-
joribus incognitos peccatorum excusandorum
praetextus comminisci.

Quam profecto praesumptionem incastiga-
tam noluit Deus, sed, ut eam nobis cavendam
toti mundo faceret manifestum, praesump-
tuosos illos dimisit in adinventionibus suis,
permisitque ut prolaberentur in tot proscriptas
opiniones, modumque opinandi usque adeo
alienum ab evangelica simplicitate, sancto-
rumque Patrum doctrinam, de quo conqueri-
tur Alexander VII. supra.

Enimverò ex quo illam sibi licentiam Neo-
terici tribuerunt, Sanctorum doctrinam vel
neglexerunt, vel adulterarunt. Ex quo verò
sic negligi adulterarive coepit Sanctorum do-
ctrina, relaxari coepit Moralis Christiana. Quae
tamdiu sancta fuit, quamdiu laudatorum Ve-
terum modestia persistit.

CAPUT VIII.

Quinta radix, abusus probabilitatis.

Hæc pariter radix ex prima profuit, ex
nimia utique rationis antecedentis, seu
purè humanae praesidentia, estque mali corvi
malum ovum; cum non fundetur in Scrip-